

Bruksela, 22 maja 2026 r.
(OR. en)

9543/26

TELECOM 251
CYBER 240
JAI 647
COPEN 196
DATAPROTECT 170
EJUSTICE 25
COSI 85
IXIM 118
ENFOPOL 186
RELEX 699
MI 520
COMPET 607
CODEC 983

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 20 maja 2026 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2026) 234 final

Dotyczy: SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
SPRAWOZDANIE PRZYJĘTE NA PODSTAWIE ART. 112 UST. 1
ROZPORZĄDZENIA (UE) 2024/1689 W SPRAWIE POTRZEBY
DOKONANIA PRZEGLĄDU WYKAZU ZAKAZANYCH PRAKTYK W
ZAKRESIE AI ORAZ WYKAZU SYSTEMÓW AI WYSOKIEGO RYZYKA
WYMIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU III

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 234 final.

Zał.: COM(2026) 234 final

Bruksela, dnia 20.5.2026 r.
COM(2026) 234 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**SPRAWOZDANIE PRZYJĘTE NA PODSTAWIE ART. 112 UST. 1
ROZPORZĄDZENIA (UE) 2024/1689 W SPRAWIE POTRZEBY DOKONANIA
PRZEGLĄDU WYKAZU ZAKAZANYCH PRAKTYK W ZAKRESIE AI ORAZ
WYKAZU SYSTEMÓW AI WYSOKIEGO RYZYKA WYMNIENIONYCH W
ZAŁĄCZNIKU III**

SPRAWOZDANIE KOMISJI EUROPEJSKIEJ DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

SPRAWOZDANIE PRZYJĘTE NA PODSTAWIE ART. 112 UST. 1 ROZPORZĄDZENIA (UE) 2024/1689 W SPRAWIE POTRZEBY DOKONANIA PRZEGLĄDU WYKAZU ZAKAZANYCH PRAKTYK W ZAKRESIE AI ORAZ WYKAZU SYSTEMÓW AI WYSOKIEGO RYZYKA WYMNIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU III

1. Kontekst i informacje ogólne

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany szeregu rozporządzeń i dyrektyw („akt w sprawie sztucznej inteligencji”¹) weszło w życie 1 sierpnia 2024 r. Rozporządzenie to ustanawia kompleksowe ramy prawne regulujące sztuczną inteligencję („AI”) w Unii, których celem jest wspieranie innowacyjności i upowszechnianie stosowania AI, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i praw podstawowych w Unii Europejskiej (UE), w tym demokracji i praworządności.
- (2) W akcie w sprawie sztucznej inteligencji zastosowano podejście oparte na analizie ryzyka i podzielono systemy AI według czterech różnych kategorii ryzyka: (i) niedopuszczalne ryzyko; (ii) wysokie ryzyko; (iii) ryzyko związane z przejrzystością; oraz (iv) minimalne lub zerowe ryzyko. Jeżeli chodzi o kategorię niedopuszczalnego ryzyka, w akcie w sprawie sztucznej inteligencji wymieniono konkretne praktyki w zakresie AI, które są zakazane w UE (art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji). Systemy AI klasyfikuje się jako systemy wysokiego ryzyka zgodnie z art. 6 aktu w sprawie sztucznej inteligencji w związku z załącznikiem I (Wykaz unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego) i załącznikiem III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Załącznik III obejmuje osiem obszarów i zawiera wykaz konkretnych przypadków wykorzystania w odniesieniu do każdego obszaru, które Parlament Europejski i Rada oceniły jako stwarzające wysokie ryzyko szkody dla zdrowia i bezpieczeństwa osób lub praw podstawowych.
- (3) Akt w sprawie sztucznej inteligencji zaprojektowano jako elastyczny i nieulegający dezaktualizacji instrument prawny, który umożliwia dostosowanie niektórych przepisów do szybkiego tempa rozwoju technologicznego, a także do potencjalnych zmian w wykorzystaniu systemów AI i do pojawiających się rodzajów ryzyka. W tym celu w akcie w sprawie sztucznej inteligencji przewidziano stałe monitorowanie i dokonywanie przeglądów, co zapewnia adekwatność i skuteczność przepisów. Ma to zastosowanie jeszcze przed wejściem w życie przepisów szczegółowych, takich jak przepisy dotyczące systemów AI wysokiego ryzyka.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024).

- (4) W art. 112 aktu w sprawie sztucznej inteligencji przewidziano specjalny instrument monitorowania służący do oceny i przeglądu tego aktu. Zgodnie z art. 112 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji Komisji powierza się zadanie oceny potrzeby wprowadzenia zmian w wykazie systemów AI wysokiego ryzyka zawartym w załączniku III oraz w ustanowionym w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji wykazie zakazanych praktyk w zakresie AI raz w roku, począwszy od dnia wejścia w życie aktu w sprawie sztucznej inteligencji do końca okresu przekazania uprawnień ustanowionych w art. 97 tego aktu. Komisja ma obowiązek przedstawić ustalenia z tej oceny Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (5) Niniejsze sprawozdanie jest pierwszym sprawozdaniem przyjętym na podstawie tego przepisu. Jego celem jest ocena, czy istnieje potrzeba zmiany wykazu przypadków wykorzystania określonego w załączniku III oraz wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI określonego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji w celu zapewnienia, aby akt ten pozostał aktualny i skuteczny w obliczu szybko rozwijających się technologii AI. Przegląd wykazu obszarów objętych załącznikiem III nie wchodzi w zakres niniejszego sprawozdania, ponieważ zgodnie z art. 112 ust. 2 aktu w sprawie sztucznej inteligencji Komisja jest zobowiązana do przeprowadzenia tego przeglądu dopiero do 2 sierpnia 2028 r.
- (6) Niniejsze sprawozdanie rozpoczyna się od przedstawienia metodyki zastosowanej przy jego sporządzaniu. Następnie, z zastosowaniem tej metodyki, przedstawiono ocenę ewentualnej potrzeby dokonania przeglądu wykazu przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko określonego w załączniku III oraz wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI określonego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji.
- (7) Ocena zawarta w niniejszym sprawozdaniu ma ograniczony charakter ze względu na krótki czas, jaki upłynął od wejścia w życie aktu w sprawie sztucznej inteligencji, oraz na ograniczone stosowanie tego aktu w chwili przyjęcia niniejszego sprawozdania. Rozdział II aktu w sprawie sztucznej inteligencji (Zakazane praktyki) ma zastosowanie od 2 lutego 2025 r. Przepisy dotyczące egzekwowania tego rozdziału będą jednak miały zastosowanie dopiero od 2 sierpnia 2026 r., a wyznaczanie właściwych organów krajowych nadal jest w toku. Obowiązki dotyczące systemów AI wysokiego ryzyka wymienionych w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji będą miały zastosowanie od 2 sierpnia 2026 r., przy czym rozważa się ewentualne przedłużenie tego terminu². Ponadto, chociaż w lutym 2025 r.³ opublikowano wytyczne Komisji dotyczące zakazanych praktyk w zakresie AI, wytyczne dotyczące klasyfikacji systemów AI wysokiego ryzyka są nadal w przygotowaniu. W związku z tym w tych wytycznych należy doprecyzować niektóre

² W akcie zbiorczym prawa cyfrowego dotyczącym AI Komisja zaproponowała dostosowanie harmonogramu stosowania przepisów dotyczących AI wysokiego ryzyka do dostępności norm i innych narzędzi wsparcia. Po potwierdzeniu przez Komisję, że są one wystarczająco dostępne, przepisy zaczną obowiązywać po upływie sześciomiesięcznego okresu przejściowego w odniesieniu do systemów AI wysokiego ryzyka wymienionych w załączniku III, a w każdym przypadku nie później niż od 2 grudnia 2027 r. Kwestia ta jest nadal przedmiotem negocjacji i wymaga porozumienia między Parlamentem Europejskim a Radą. Więcej informacji na ten temat można znaleźć we wniosku dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2024/1689 i (UE) 2018/1139 w odniesieniu do uproszczenia wdrażania zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji (zbiorczy pakiet cyfrowy w sprawie sztucznej inteligencji). {SWD(2025) 836 final}, Bruksela, 19.11.2025, COM(2025) 836 final, 2025/0359 (COD).

³ Dostępne pod adresem: [Komisja publikuje wytyczne w sprawie zakazanych praktyk w zakresie sztucznej inteligencji \(AI\) zgodnie z definicją zawartą w akcie w sprawie sztucznej inteligencji |Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy](#).

pojęcia oraz klasyfikację konkretnych przypadków wykorzystania AI, a następnie rozwinąć je w drodze praktycznego stosowania załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji i powiązanych przepisów.

2. Metodyka przyjęta do celów przeglądu na podstawie art. 112 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji

- (8) Zgodnie z art. 112 ust. 11 aktu w sprawie sztucznej inteligencji w celu ukierunkowania ocen i przeglądów, o których mowa w art. 112 ust. 1, Urząd ds. AI powinien opracować obiektywną i partycypacyjną metodykę oceny poziomów ryzyka w oparciu o kryteria określone w odpowiednich artykułach i włączania nowych systemów do wykazu określonego w załączniku III, łącznie z rozszerzeniem istniejących nagłówków dotyczących obszarów lub dodaniem nowych nagłówków obszarów w tym załączniku, a także wykazu zakazanych praktyk zawartego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji.
- (9) W niniejszej sekcji sprawozdania przedstawiono podejście metodyczne opracowane przez Urząd ds. AI w celu zapewnienia wykonania tego obowiązku podczas przygotowywania niniejszego sprawozdania. Po pierwsze, przedstawiono w nim przegląd kryteriów prawnych dotyczących przeglądu wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI określonego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji oraz wykazu systemów AI wysokiego ryzyka określonego w załączniku III (sekcja 2.1 poniżej). Te kryteria prawne stanowią podstawę dalszej oceny, czy istnieje potrzeba ewentualnego przeglądu, w szczególności w odniesieniu do konkretnych systemów AI, które mogą należeć do tych dwóch kategorii. Po drugie, w sprawozdaniu przedstawiono metody partycypacyjne stosowane do gromadzenia i analizy dowodów, a także podejście stosowane w całym procesie oceny (sekcja 2.2 poniżej).

2.1. Kryteria prawne oceny potrzeby zmiany wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI określonego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji oraz wykazu przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko określonego w załączniku III do tego aktu

- (10) Ocena potrzeby zmiany wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI na podstawie art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, a także przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko określonych w załączniku III do tego aktu, opiera się na kryteriach prawnych. W przypadku załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji kryteria te wyraźnie określono w samym akcie (art. 7 aktu w sprawie sztucznej inteligencji), natomiast w przypadku art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji wynikają one z przesłanek leżących u podstaw przepisów.

2.1.1. Kryteria przeglądu wykazu zakazów określonego w art. 5

- (11) W art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji zakazano wprowadzania do obrotu w UE, oddawania do użytku lub wykorzystywania ograniczonej liczby systemów AI do celów manipulacji, wykorzystywania słabości, kontroli społecznej, nadzoru lub innych praktyk, które ze względu na sam swój charakter naruszają prawa podstawowe i wartości UE. W motywie 28 aktu w sprawie sztucznej inteligencji wyjaśniono, że takie praktyki są szczególnie szkodliwe i stanowią nadużycie, ponieważ są sprzeczne z wartościami UE dotyczącymi poszanowania godności ludzkiej, wolności, równości, demokracji i praworządności oraz z prawami podstawowymi zapisanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej „Kartą”)⁴. W związku z tym przegląd art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji może być uzasadniony w sytuacji, gdy istotne dowody wskazują, że obowiązujące zakazy nie uwzględniają w wystarczającym stopniu nowych lub pojawiających się praktyk w zakresie AI, które w sposób faktyczny podważają wartości UE lub prawa podstawowe zapisane w Karcie oraz kwalifikują się jako szczególnie szkodliwe i stanowiące nadużycie.
- (12) Ponadto art. 5 ust. 8 aktu w sprawie sztucznej inteligencji stanowi, że akt ten nie ma wpływu na obowiązujące zakazy przewidziane w innych przepisach UE. W przepisie tym podkreślono powiązania aktu w sprawie sztucznej inteligencji z innymi ramami prawnymi ze względu na jego horyzontalny charakter⁵. Co do zasady zakazy zawarte w akcie w sprawie sztucznej inteligencji mają przede wszystkim na celu skupienie się na lukach, których nie uregulowano już w innych przepisach UE i które wymagają ustanowienia przepisów dotyczących konkretnie AI opartych na mechanizmach rynkowych. Jednak chociaż inne akty prawne UE można stosować równolegle, nieuchronnie podchodzą one do danych zagadnień z odmiennych perspektyw i wykorzystują inne mechanizmy egzekwowania, a zatem mogą nie uwzględniać w wystarczającym stopniu ogólnego ryzyka wynikającego z niektórych niedopuszczalnych praktyk w zakresie AI.
- (13) W związku z tym podejście Komisji do przeglądu wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI zawartego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji polega na ocenie potrzeby przeglądu z zastrzeżeniem spełnienia co najmniej dwóch łącznych warunków:
- istnieją lub pojawiają się nowe praktyki w zakresie AI, które podważają wartości UE lub prawa i wolności określone w Karcie, a które nie są objęte obecnym wykazem zakazanych praktyk zawartym w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji oraz
 - mimo stosowania innych obowiązujących przepisów UE utrzymują się luki regulacyjne, co uzasadnia konieczność przeglądu zakazów ustanowionych w akcie w sprawie sztucznej inteligencji w celu zapewnienia, aby kompleksowo uwzględniono szkodliwe praktyki w zakresie AI.
- (14) Art. 5 można zmienić wyłącznie w drodze zmiany legislacyjnej. W związku z tym w przypadku stwierdzenia potrzeby zmiany art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji Komisja przedłoży wyniki swojej oceny Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz rozważy, czy istnieje potrzeba przedstawienia odpowiedniego wniosku ustawodawczego.

⁴ Karta praw podstawowych Unii Europejskiej. Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391.

⁵ Zob. w tym względzie sekcje 2.8, 3.6, 4.4, 5.4, 6.4 i 8.4 wytycznych w sprawie zakazanych praktyk w zakresie AI.

2.1.2. Kryteria przeglądu wykazu systemów AI wysokiego ryzyka zawartego w załączniku III

(15) Art. 6 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, w związku z załącznikami I i III, odnosi się do niektórych zastosowań systemów AI, które sklasyfikowano jako systemy wysokiego ryzyka ze względu na znaczne ryzyko szkody dla zdrowia i bezpieczeństwa lub praw podstawowych osób. Systemy AI wysokiego ryzyka powinny być wprowadzane do obrotu, oddawane do użytku lub wykorzystywane wyłącznie wtedy, gdy spełniają określone obowiązkowe wymogi zawarte w akcie w sprawie sztucznej inteligencji, których celem jest przeciwdziałanie temu ryzyku.

Ograniczenie przeglądu do przypadków wykorzystania systemów AI wysokiego ryzyka wymienionych w załączniku III

(16) W akcie w sprawie sztucznej inteligencji rozróżnia się dwie kategorie systemów AI, które sklasyfikowano jako systemy „wysokiego ryzyka” zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Pierwszą kategorię stanowią systemy AI, które stanowią związane z bezpieczeństwem elementy produktów regulowanych unijnym prawodawstwem harmonizacyjnym wymienionym w załączniku I lub same są takimi produktami i które mogą mieć niekorzystny wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo osób, a zatem zgodnie z art. 6 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji klasyfikuje się je jako systemy wysokiego ryzyka. Druga kategoria obejmuje systemy AI, które ze względu na swoje przeznaczenie uznaje się za stwarzające znaczące ryzyko dla zdrowia, bezpieczeństwa lub praw podstawowych, a tym samym zgodnie z art. 6 ust. 2 aktu w sprawie sztucznej inteligencji klasyfikuje się jako systemy wysokiego ryzyka.

(17) Ponieważ w art. 112 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji skoncentrowano się na ewentualnej potrzebie przeglądu przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko wymienionych w załączniku III, systemy sztucznej inteligencji, które są związanymi z bezpieczeństwem elementami produktów objętych zakresem niektórych przepisów unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego wymienionych w załączniku I lub same są takimi produktami, nie są objęte zakresem niniejszego sprawozdania. Odniesienia do systemów AI wysokiego ryzyka w niniejszym sprawozdaniu dotyczą wyłącznie samodzielnych systemów AI⁶ należących do wcześniej określonych obszarów wymienionych w załączniku III.

Kryteria wymienione w art. 7 dotyczące zmiany przypadków wykorzystania systemów AI wysokiego ryzyka

(18) W art. 7 aktu w sprawie sztucznej inteligencji uprawniono Komisję do zmiany załącznika III w drodze aktów delegowanych poprzez dodanie, zmianę lub usunięcie przypadków wykorzystania systemów AI wysokiego ryzyka, aby uwzględnić szybkie tempo rozwoju technologicznego, a także potencjalne zmiany w wykorzystaniu systemów AI (zob. również motyw 52 i motyw 173 aktu w sprawie sztucznej inteligencji). Uprawnienie to podlega warunkom określonym w art. 7 ust. 1–3 aktu w sprawie sztucznej inteligencji.

⁶ Systemy AI wysokiego ryzyka inne niż te, które stanowią związane z bezpieczeństwem elementy produktów lub same są produktami sklasyfikowane jako systemy wysokiego ryzyka zgodnie z art. 6 ust. 1.

- (19) Po pierwsze, art. 7 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji stanowi, że Komisja może przyjmować akty delegowane w celu dodania do załącznika III nowych przypadków wykorzystania lub zmiany przypadków obecnie wymienionych w tym załączniku, pod warunkiem że (i) systemy AI są przeznaczone do wykorzystania w jednym z ośmiu obszarów wymienionych w załączniku III oraz (ii) systemy AI stwarzają ryzyko szkody, które jest równoważne ryzyku związanemu z systemami już tam ujętymi lub jest od niego większe. Ten drugi warunek wyznacza próg dla porównawczej oceny ryzyka: kluczowym warunkiem umieszczenia w wykazie dodatkowych przypadków wykorzystania systemów AI wysokiego ryzyka jest to, że stwarzają one ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa lub praw podstawowych osób równoważne z ryzykiem systemów, które zostały już wymienione w załączniku III. Zapewnia to spójność i proporcjonalność klasyfikacji systemów AI wysokiego ryzyka.
- (20) W art. 7 ust. 2 określono kryteria, które należy wziąć pod uwagę przy ustalaniu, czy próg ten został osiągnięty. Obejmują one m.in. przeznaczenie systemu AI, zakres, w jakim można go wykorzystywać, charakter przetwarzanych danych oraz aktualny i potencjalny zakres szkody. W motywie 52 aktu w sprawie sztucznej inteligencji wyjaśniono uzasadnienie tych kryteriów i stwierdzono, że samodzielne systemy AI należy klasyfikować jako systemy wysokiego ryzyka, jeżeli ze względu na ich przeznaczenie stwarzają one wysokie ryzyko szkody dla zdrowia i bezpieczeństwa lub praw podstawowych osób, biorąc pod uwagę zarówno dotkliwość potencjalnych szkód, jak i prawdopodobieństwo ich wystąpienia, oraz jeżeli są one wykorzystywane w szeregu ściśle określonych z góry obszarów wskazanych w akcie w sprawie sztucznej inteligencji. Komisja dysponuje pewnym marginesem swobody przy stosowaniu kryteriów, pod warunkiem że zostaną one należycie uwzględnione i uznane za spełnione w ramach oceny ogólnej.
- (21) W rezultacie do zmiany wykazu w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji nie wystarczy jedynie pojawienie się nowości technologicznej lub obawy opinii publicznej, ale musi istnieć możliwe do wykazania i porównywalne ryzyko dla zdrowia, bezpieczeństwa lub praw podstawowych stwarzane przez systemy AI, podobne do ryzyka stwarzanego przez systemy AI wymienione obecnie w załączniku III.

Usunięcie przypadków wykorzystania systemów AI wysokiego ryzyka z załącznika III

- (22) W art. 7 ust. 3 aktu w sprawie sztucznej inteligencji określono kryteria usuwania systemów AI wysokiego ryzyka z załącznika III. W tym celu Komisja musi wykazać, że dany przypadek wykorzystania nie stwarza już wysokiego ryzyka szkody oraz że jego usunięcie nie obniżyłoby ogólnego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa lub praw podstawowych przewidzianego w prawie UE.

2.2. Metodyka obiektywnego i partycypacyjnego gromadzenia i analizy dowodów zastosowana w niniejszym sprawozdaniu oraz zastosowane procedury

- (23) Zgodnie z art. 112 ust. 11 aktu w sprawie sztucznej inteligencji Urząd ds. AI jest zobowiązany do opracowania obiektywnej i partycypacyjnej metodyki na potrzeby oceny, czy istnieje potrzeba dokonania przeglądu, której to oceny dotyczy niniejsze sprawozdanie. Ponadto zgodnie z art. 112 ust. 8 i 9 aktu w sprawie sztucznej inteligencji Komisja może

zwrócić się o informacje do Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji, państw członkowskich i właściwych organów krajowych przy sporządzaniu sprawozdania, a także jest zobowiązana uwzględniać stanowiska i ustalenia Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji, Parlamentu Europejskiego, Rady oraz innych odpowiednich podmiotów lub źródeł przy przeprowadzaniu przeglądu i oceny.

(24) Zgodnie z tymi przepisami Komisja zastosowała przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania następującą metodykę:

- **Współpraca z Europejską Radą ds. Sztucznej Inteligencji i konsultacje z państwami członkowskimi oraz właściwymi organami krajowymi**

Komisja współpracowała z państwami członkowskimi i z ich odpowiednimi właściwymi organami krajowymi w ramach procesu ich wyznaczania i kierowała odpowiednie pytania za pośrednictwem Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji. W proces ten zaangażowanych był szereg podgrup Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Przeprowadzono konsultacje z udziałem wielu zainteresowanych stron w celu zebrania informacji zwrotnych i opinii od szerokiego grona zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli przemysłu, środowisk akademickich, społeczeństwa obywatelskiego i ogółu społeczeństwa.

- **Badania empiryczne: analiza baz danych dotyczących incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI**

Komisja przeanalizowała również odpowiednie bazy danych dotyczących incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI, aby zapewnić kompleksowe i oparte na dowodach podejście, uwzględniające empiryczne dane dotyczące szkód powodowanych przez systemy AI.

(25) W poniższych sekcjach omówiono bardziej szczegółowo metodykę obiektywnego i partycypacyjnego gromadzenia i analizy dowodów wykorzystaną w niniejszym sprawozdaniu. Opisano w nich szczegółowo podejścia przyjęte w celu zapewnienia, aby gromadzone informacje były kompleksowe i uwzględniały różne perspektywy zainteresowanych stron, co sprzyja przejrzystej, opartej na dowodach i należyście uzasadnionej ocenie.

3. Analiza zgromadzonych informacji

3.1. Analiza informacji uzyskanych w ramach konsultacji z państwami członkowskimi i Europejską Radą ds. Sztucznej Inteligencji

(26) Urząd ds. AI przeprowadził konsultacje z państwami członkowskimi za pośrednictwem odpowiednich podgrup Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji⁷ i zwrócił się do nich o przedstawienie uwag bezpośrednio podczas posiedzeń lub na piśmie.

⁷W szczególności pytania dotyczące potrzeby przeglądu wykazu przypadków wykorzystania określonego w załączniku III oraz wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI określonego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji przedłożono państwom członkowskim podczas czwartego posiedzenia podgrupy Europejskiej Rady

3.1.1. Stanowisko państw członkowskich w sprawie potrzeby dokonania przeglądu wykazu zakazanych praktyk zawartego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji

Stanowisko ogólne

- (27) Podczas konsultacji z odpowiednią podgrupą Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji większość obecnych państw członkowskich stwierdziła, że na tym etapie nie widzi potrzeby zmiany wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI określonego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Ponadto dziewięć państw członkowskich przedłożyło pisemne oświadczenia za pośrednictwem poczty elektronicznej, w których również potwierdziło, że nie uznaje zmiany tego wykazu za konieczną. Podobne stanowiska przedstawili także dwaj obserwatorzy uczestniczący w pracach podgrupy.
- (28) Przedstawiciele państw członkowskich wielokrotnie wskazywali, że ponieważ przepisy aktu w sprawie sztucznej inteligencji dotyczące definicji systemów AI i zakazanych praktyk w zakresie AI zaczęły obowiązywać dopiero od 2 lutego 2025 r., przepisy dotyczące egzekwowania zaczną obowiązywać od 2 sierpnia 2026 r., a mechanizmy egzekwowania nie funkcjonują jeszcze w praktyce, proces oceny praktyk, które są szczególnie szkodliwe i stanowią nadużycie oraz są sprzeczne z wartościami i prawami podstawowymi UE, dopiero się rozpoczyna. Ze względu na ograniczony czas, jaki upłynął od wejścia w życie art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, brakuje obecnie praktycznego doświadczenia i konkretnych przypadków wykorzystania, na podstawie których można byłoby ocenić skuteczność zakazów ustanowionych w akcie w sprawie sztucznej inteligencji. W związku z tym uznano, że bardziej znaczący wkład można będzie wnieść po dłuższym okresie obowiązywania odpowiednich przepisów. Państwa członkowskie zauważyły, że dostępnych jest niewiele konkretnych danych lub analiz, które uzasadniałyby zmiany.
- (29) W świetle powyższych okoliczności ogólne stanowisko państw członkowskich było takie, że wszelkie działania zmierzające do przeglądu lub zmiany wykazu zakazanych praktyk byłyby bardziej zasadne na późniejszym etapie, po zebraniu wystarczających doświadczeń z wdrażania przepisów.

Kwestie wskazane do dalszego monitorowania

- (30) Jedno z państw członkowskich zasugerowało rozważenie ewentualnego włączenia do wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI **systemów AI przeznaczonych do tworzenia lub rozpowszechniania złośliwego oprogramowania**, które mogłyby szkodzić infrastrukturze krytycznej, naruszać bezpieczeństwo baz danych lub stwarzać zagrożenia dla praw podstawowych. Po przeanalizowaniu tej sugestii Komisja uznała, że ryzyka, którym taki zakaz miałby przeciwdziałać, wydają się w wystarczającym stopniu objęte

ds. Sztucznej Inteligencji ds. zakazów, które odbyło się 13 maja 2025 r.; trzeciego posiedzenia podgrupy Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji ds. systemów AI wysokiego ryzyka powołanej na podstawie załącznika III, które odbyło się 16 maja 2025 r.; trzeciego posiedzenia podgrupy Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji ds. egzekwowania prawa i bezpieczeństwa powołanej na podstawie załącznika III, które odbyło się 5 czerwca 2025 r. oraz drugiego posiedzenia podgrupy Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji ds. AI w usługach finansowych, które odbyło się 13 maja 2025 r.

różnymi przepisami UE⁸, jednak wskazała tę kwestię do dalszego monitorowania i dalszej oceny.

3.1.2. Stanowisko państw członkowskich w sprawie potrzeby zmiany przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko określonych w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji

Stanowisko ogólne

- (31) Potrzebę zmiany wykazu przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji omówiono na szeregu posiedzeń podgrup Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji. Podczas tych posiedzeń wiele obecnych państw członkowskich stwierdziło, że nie widzi potrzeby zmiany załącznika III. Ponadto siedem państw członkowskich przedłożyło pisemne oświadczenia za pośrednictwem poczty elektronicznej i potwierdziło, że na obecnym etapie nie widzi potrzeby zmiany załącznika III.
- (32) Podobnie jak w przypadku powyższych rozważań dotyczących ewentualnych zmian w wykazie zakazanych praktyk w zakresie AI zawartym w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, państwa członkowskie, które udzieliły odpowiedzi na pytania, wielokrotnie wskazywały, że nadal analizują skutki stosowania ram prawnych w odniesieniu do obecnych przypadków wykorzystania AI stanowiących wysokie ryzyko wymienionych w załączniku III. Przepisy dotyczące systemów AI wysokiego ryzyka nie mają jeszcze zastosowania, a odpowiednie wytyczne Komisji dotyczące klasyfikacji systemów AI wysokiego ryzyka są nadal w przygotowaniu. W świetle powyższych okoliczności państwa członkowskie uznały zasadniczo, że dokonywanie zmian w obowiązującym wykazie przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko zawartym w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji byłoby na obecnym etapie przedwczesne.

Kwestie wskazane do dalszego monitorowania

- (33) Dwa państwa członkowskie zgłosiły zastrzeżenia dotyczące niektórych konkretnych przypadków wykorzystania AI⁹.
- (34) Jedną z wątpliwości dotyczyła uregulowania **chatbotów samopomocowych (terapeutycznych) opartych na AI**¹⁰, które nie są objęte rozporządzeniem w sprawie

⁸ Np. unijne przepisy dotyczące cyberbezpieczeństwa (z niedawnych aktów prawnych, zob. unijny akt w sprawie cybersolidarności), dyrektywa 2013/40/UE dotycząca ataków na systemy informatyczne i zastępująca decyzję ramową Rady 2005/222/WSiSW.

⁹ Jak wskazano powyżej, Komisja opublikuje wytyczne dotyczące systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka dopiero w 2026 r. W związku z tym oceny konkretnych systemów AI wysokiego ryzyka, które zostały zidentyfikowane przez państwa członkowskie, zainteresowane strony lub bazy danych incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI, opierają się wyłącznie na treści aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Ze względu na ograniczony zakres wytycznych dostępnych na obecnym etapie konkretne dokonanie szczegółowych ocen nie zawsze było możliwe, a przypadki te wskazano do dalszego monitorowania.

¹⁰ Podobne obawy wyraził również szereg zainteresowanych stron (zob. sekcja 3.2 poniżej).

wyrobów medycznych¹¹. Chatboty samopomocowe (terapeutyczne) oparte na AI to narzędzia cyfrowe wykorzystujące sztuczną inteligencję zaprojektowane w celu zapewnienia użytkownikom wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego oraz porad emocjonalnych za pośrednictwem interfejsów umożliwiających konwersację. Chociaż przedstawia się jako narzędzia służące dobrostanowi, a nie jako wyroby medyczne, to jednak wpływają na decyzje użytkowników związane ze zdrowiem psychicznym i mogą przetwarzać dane wrażliwe. Istnieje zatem ryzyko, że wsparcie i porady emocjonalne zapewniane przez takie chatboty mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie psychiczne osób korzystających z tych narzędzi. W związku z tym jedno państwo członkowskie podniosło kwestię, czy takich systemów nie powinny się klasyfikować jako systemy AI wysokiego ryzyka.

(35) Po przeanalizowaniu tej kwestii Komisja uznała, że chatboty samopomocowe, które spełniają definicję wyrobu medycznego, podlegają rygorystycznym wymogom i mechanizmom kontrolnym przewidzianym w rozporządzeniu w sprawie wyrobów medycznych. Ponadto najbardziej szkodliwe chatboty samopomocowe oparte na AI mogą podlegać zakazom określonym w art. 5 lit. a) i b) aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Jeżeli chodzi o klasyfikację pozostałych chatbotów samopomocowych opartych na AI jako chatbotów wysokiego ryzyka, większości takich systemów AI nie można było przypisać do żadnego z przypadków wykorzystania wymienionych w załączniku III, z wyjątkiem niektórych szczególnych sytuacji już objętych tymi przypadkami¹². Ponadto, przynajmniej w pewnym stopniu, obowiązki dotyczące ujawniania informacji określone w art. 50 aktu w sprawie sztucznej inteligencji mogą służyć ograniczaniu niektórych rodzajów ryzyka związanego z chatbotami samopomocowymi opartymi na AI, w szczególności ryzyka dotyczącego podejmowania świadomych decyzji oraz potencjalnego wpływu takiej interakcji na stan psychiczny osób. Komisja oceni zatem, w jaki sposób przepisy te w praktyce odnoszą się do wskazanych rodzajów ryzyka, zanim rozważy ewentualne zmiany załącznika III. Jednocześnie Komisja uznaje, że na obecnym etapie wykorzystanie tego rodzaju systemów AI i potencjalne ryzyko z nimi związane powinny podlegać ścisłemu monitorowaniu oraz dalszemu gromadzeniu dowodów w nadchodzących latach, zwłaszcza gdy zaczną obowiązywać przepisy aktu w sprawie sztucznej inteligencji dotyczące systemów AI wysokiego ryzyka.

(36) Kolejna kwestia dotyczyła **indywidualnej nauki opartej na sztucznej inteligencji**. Obecna analiza, oparta na kryteriach wymienionych w art. 7 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, doprowadziła Komisję do wniosku, że systemy AI stosowane w indywidualnej (niezależnej) nauce nie stwarzają w większości przypadków ryzyka równoważnego lub większego niż ryzyko związane z systemami AI wymienionymi w załączniku III do tego aktu. W szczególności dostępne są ograniczone dowody empiryczne potwierdzające wysokie ryzyko szkody w odniesieniu do takich systemów i nie odnotowano żadnych

¹¹ Jeżeli chatbot jest wprowadzany do obrotu jako narzędzie służące leczeniu określonych zaburzeń zdrowia psychicznego lub prowadzeniu użytkowników przez proces terapeutyczny, prawdopodobnie będzie on objęty zakresem rozporządzenia w sprawie wyrobów medycznych, ponieważ można go uznać za oprogramowanie przeznaczone do leczenia lub łagodzenia choroby (art. 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wyrobów medycznych). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie wyrobów medycznych, zmiany dyrektywy 2001/83/WE, rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 oraz uchylecia dyrektyw Rady 90/385/EWG i 93/42/EWG. Dz.U. L 117 z 5.5.2017, s. 1.

¹² Na przykład chatboty samopomocowe oparte na AI z funkcjami rozpoznawania emocji. Systemy AI przeznaczone do wykorzystania w celu rozpoznawania emocji klasyfikuje się jako systemy wysokiego ryzyka zgodnie z załącznikiem III pkt 1 lit. c).

incydentów związanych z ich wykorzystaniem. Podobny wniosek dotyczy systemów AI, które są wykorzystywane do opracowywania spersonalizowanych materiałów do uczenia się w kontekście indywidualnej (niezależnej) nauki. Inne przypadki wykorzystania w kontekście indywidualnej nauki opartej na AI zostaną doprecyzowane w przygotowywanych wytycznych Komisji dotyczących klasyfikacji systemów wysokiego ryzyka.

- (37) Ponadto jedno z państw członkowskich zaproponowało rozszerzenie załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji o przypadki wykorzystania AI przy **udzielaniu zezwoleń przez organy publiczne** na przykład w postępowaniach o wydanie prawa jazdy, pozwolenie na broń palną i amunicję lub zezwolenie na obchodzenie się z substancjami chemicznymi bądź na pracę z materiałami wybuchowymi. Na obecnym etapie istnieje jednak niewiele dowodów wskazujących, że takie przypadki wykorzystania uzasadniają klasyfikację jako systemy wysokiego ryzyka na podstawie kryteriów określonych w art. 7 aktu w sprawie sztucznej inteligencji. W związku z tym Komisja uznaje, że ryzyko to wymaga dalszego monitorowania.

3.2. Analiza informacji uzyskanych w ramach konsultacji z zainteresowanymi stronami

- (38) W okresie od 6 czerwca do 18 lipca 2025 r. Komisja zorganizowała konsultacje z udziałem wielu zainteresowanych stron¹³ w celu zebrania informacji na temat wdrażania przepisów aktu w sprawie sztucznej inteligencji dotyczących systemów AI wysokiego ryzyka. Konsultacje te obejmowały również szereg pytań dotyczących ewentualnej potrzeby zmiany wykazu przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko określonego w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji oraz wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI zawartego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji.
- (39) Łącznie otrzymano 547 odpowiedzi od różnych zainteresowanych stron, w tym od przedsiębiorstw, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, środowisk akademickich, instytucji publicznych i osób fizycznych działających we własnym imieniu¹⁴.

3.2.1. Stanowiska zainteresowanych stron dotyczące potrzeby przeglądu wykazu zakazów zawartego w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji

¹³ [Komisja rozpoczyna konsultacje publiczne w sprawie systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka | europejski portal „e-Sprawiedliwość”](#).

¹⁴ Łącznie 409 respondentów wskazało, że reprezentuje organizację. Wśród nich największą grupę respondentów stanowiły przedsiębiorstwa (150 odpowiedzi), a następnie stowarzyszenia (93 odpowiedzi) oraz respondenci, którzy wybrali kategorię „inna organizacja” (81 odpowiedzi). Organizacje lub stowarzyszenia społeczeństwa obywatelskiego udzieliły 56 odpowiedzi, natomiast instytuty badawcze (11 odpowiedzi), uniwersytety (7 odpowiedzi), ośrodki analityczne (6 odpowiedzi) i organizacje konsumenckie (5 odpowiedzi) stanowiły mniejsze grupy respondentów. Łącznie 138 respondentów zadeklarowało, że występują we własnym imieniu. Wśród tych ostatnich największe grupy stanowili respondenci określający się jako inni niezależni eksperci lub organizacje dysponujące odpowiednią wiedzą fachową (35), dostawcy systemów AI (34) i środowiska akademickie (28), natomiast 14 wybrało kategorię „inne”, a 13 wskazało, że są podmiotami stosującymi systemy AI. Niektórzy inni respondenci, którzy zaznaczyli, że występują we własnym imieniu, wskazali jednocześnie powiązanie z organizacją społeczeństwa obywatelskiego (7), innymi podmiotami (3), stowarzyszeniem przedsiębiorców (2) lub z organem nadzorczym (2).

- (40) O ile znaczna liczba zainteresowanych stron uznała obecny wykaz za wystarczający¹⁵, o tyle inne zainteresowane strony zaproponowały włączenie do niego dodatkowych zakazów¹⁶. Większość zainteresowanych stron, które udzieliły odpowiedzi, nie opowiedziało się za zniesieniem któregoś z istniejących zakazów.
- (41) Komisja oceniła propozycje zainteresowanych stron dotyczące włączenia dodatkowych zakazów z zastosowaniem metodyki i kryteriów określonych w sekcji 2.1.1 powyżej. W szczególności Komisja dążyła do wyodrębnienia spośród zgłoszonych propozycji tych praktyk, które można uznać za szczególnie szkodliwe i stanowiące nadużycie, sprzeczne z wartościami i prawami podstawowymi UE oraz nieuwzględnione w wystarczającym stopniu w obowiązujących przepisach UE. Podejście to posłużyło do oceny, czy proponowane uzupełnienia uzasadniają włączenie do wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI, czy też właściwsze jest objęcie ich innymi mechanizmami regulacyjnymi w ramach aktu w sprawie sztucznej inteligencji lub ewentualnie w innych przepisach UE.
- (42) Znaczną część zgłoszonych propozycji uznano za uwzględnioną w wystarczającym stopniu w obowiązujących przepisach aktu w sprawie sztucznej inteligencji albo za pośrednictwem zakazów określonych w art. 5 tego aktu, albo klasyfikacji niektórych systemów AI jako systemów wysokiego ryzyka na podstawie załącznika III lub załącznika I do aktu w sprawie sztucznej inteligencji, albo wymogów dotyczących przejrzystości określonych w art. 50 aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Niektóre propozycje, oceniane z uwzględnieniem obecnego etapu rozwoju i wdrażania AI oraz zarejestrowanych incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI, nie spełniały progu uzasadniającego objęcie ich zakazem określonego w akcie w sprawie sztucznej inteligencji¹⁷.
- (43) Poniższe kwestie, wielokrotnie podnoszone przez zainteresowane strony, zostały oznaczone jako wymagające dalszego monitorowania i oceny praktyk:
- W obszarze biometrii wiele propozycji koncentrowało się na rozszerzeniu zakazu stosowania **technologii rozpoznawania emocji**, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lit. f) aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Stosowanie takich technologii jest obecnie zakazane w miejscu pracy lub w instytucjach edukacyjnych¹⁸. Wykorzystanie takich systemów we wszystkich pozostałych obszarach klasyfikuje się jako systemy AI wysokiego ryzyka na podstawie pkt 1 załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Ponadto w art. 50 ust. 3 aktu w sprawie sztucznej inteligencji wymaga się, aby podmioty stosujące systemy rozpoznawania emocji informowały osoby fizyczne, wobec których systemy te są stosowane, o fakcie ich stosowania. Kilku respondentów wyraziło jednak obawy dotyczące stosowania tych systemów we wrażliwych kontekstach, takich jak migracja, i zaproponowało, aby zamiast poddawania ich wymogom regulacyjnym wysokiego ryzyka wprowadzić w tych obszarach wyraźny zakaz ich stosowania. Ze względu na brak dowodów empirycznych potwierdzających,

¹⁵ Zarówno respondenci, którzy wyraźnie wyrazili takie stanowisko w swoich odpowiedziach, jak i ci, którzy nie odnieśli się do tego pytania, zostali uznani za podzielających pogląd, że obecny wykaz zakazów jest wystarczający.

¹⁶ Nieco ponad 10 % respondentów.

¹⁷ Na przykład propozycje dotyczące zakazu stosowania systemów AI wykorzystywanych w zarządzaniu migracją; klonów głosu w zastosowaniach AI ukierunkowanych na konsumentów lub person generowanych przez AI wykorzystywanych do przekazów politycznych.

¹⁸ Z wyjątkiem przypadków, w których system AI ma zostać wdrożony lub wprowadzony do obrotu ze względów medycznych lub bezpieczeństwa.

że klasyfikacja takich systemów jako systemów wysokiego ryzyka nie jest wystarczająca do zapewnienia ochrony praw podstawowych, Komisja nie dostrzega obecnie natychmiastowej potrzeby zmiany art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji w tym zakresie. Obszar ten został jednak wskazany do dalszej analizy.

- Kilka zainteresowanych stron poruszyło kwestię klasyfikacji **systemów AI umożliwiających stosowanie zwodniczych interfejsów i uzależniających koncepcji**. Zgodnie z obecną oceną Komisji najbardziej szkodliwe przejawy takich praktyk są już objęte istniejącymi zakazami, w szczególności zakazami wymienionymi w art. 5 lit. a) i b) aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Ponadto praktyki te mogą być objęte innymi przepisami UE, takimi jak dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych¹⁹ i akt o usługach cyfrowych²⁰, niezależnie od tego, czy są realizowane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji. Niemniej jednak takie praktyki pozostają istotnym przedmiotem zainteresowania. Uznaje się za konieczne ich ściśle monitorowanie w celu oceny, czy obowiązujące przepisy UE nadal zapewniają odpowiednią ochronę, w szczególności w przypadku gdy systemy AI umożliwiają stosowanie zwodniczych interfejsów i uzależniających koncepcji.
- Kilka zainteresowanych stron zwróciło uwagę na systemy AI **ułatwiające oszustwa oraz generowanie namiętnych zdjęć i innych szkodliwych oraz poniżających deepfake'ów**. Praktyki te zostały również zidentyfikowane w analizie incydentów i omówiono je bardziej szczegółowo w sekcji 3.3.3 poniżej.

3.2.2. Stanowiska zainteresowanych stron na temat potrzeby zmiany przypadków wykorzystania określonych w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji

(44) Choć znaczna liczba zainteresowanych stron uznała istniejący wykaz przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji za wystarczający²¹, inne zasugerowały dodanie nowych przypadków wykorzystania do nagłówków dotyczących obszarów, rozszerzenie obecnych przypadków wykorzystania lub podniosły kwestię potrzeby dodania nowych nagłówków dotyczących obszarów do tego załącznika²². Większość zainteresowanych stron nie opowiedziała się za usunięciem któregośkolwiek z obecnych przypadków wykorzystania z załącznika III.

¹⁹ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”). Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych). Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1.

²¹ Zarówno respondenci, którzy wyraźnie wyrazili takie stanowisko, jak i ci, którzy nie odnieśli się do tego pytania, zostali uznani za podzielających pogląd, że obecny wykaz przypadków wykorzystania systemów AI wysokiego ryzyka w załączniku III jest wystarczający.

²² Około 20 % respondentów.

(45) Znaczna liczba zgłoszonych propozycji została przez Komisję uznana za wystarczająco uwzględnioną w obowiązujących przepisach aktu w sprawie sztucznej inteligencji²³. Oceniono pozostałe propozycje dotyczące dodania nowych przypadków wykorzystania i nagłówków dotyczących obszarów, uwzględniając kryteria określone w art. 7 aktu w sprawie sztucznej inteligencji (zob. sekcja 2.1.2 powyżej). Zbadano szereg proponowanych przypadków wykorzystania, ale nie uznano, aby stwarzały one ryzyko szkody równoważne lub większe niż ryzyko związane z przypadkami już wymienionymi w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji²⁴. Niektóre z kwestii podniesionych przez zainteresowane strony oceniono jako prawdopodobnie już objęte wykazem przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji, przy czym kwestie te mają zostać dodatkowo doprecyzowane w wytycznych dotyczących klasyfikacji systemów AI wysokiego ryzyka, które są obecnie opracowywane przez Komisję²⁵.

(46) Następujące kwestie, wielokrotnie podnoszone przez zainteresowane strony, zostały przez Komisję wskazane do dalszego monitorowania i oceny w świetle zmieniających się praktyk:

- Znaczna liczba propozycji dotyczyła **pkt 5 załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji**. W odniesieniu do pkt 5 lit. a) kilka zainteresowanych stron wskazywało, że brak jest wyraźnego odniesienia do systemów AI wykorzystywanych w administracji publicznej do zarządzania dostępem do świadczeń z tytułu opieki społecznej i mieszkań socjalnych. W odniesieniu do pkt 5 lit. b) zainteresowane strony wskazywały, że systemy AI wykorzystywane przy ocenie najemców oraz przy ustalaniu uprawnień do korzystania z usług prywatnych (np. telekomunikacyjnych, użyteczności publicznej) nie są jednoznacznie objęte zakresem tego punktu. W odniesieniu do pkt 5 lit. c) wyrażano obawy, że obecny przypadek wykorzystania wysokiego ryzyka ogranicza się do ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotnego, bez uwzględnienia innych istotnych rodzajów ubezpieczeń (np. komunikacyjnych, odpowiedzialności zawodowej, mieszkaniowych czy z tytułu niezdolności do pracy). Pojawiły się również propozycje rozszerzenia pkt 5 lit. d) o systemy AI, które wpływają na decyzje w sytuacjach nadzwyczajnych mających znaczenie dla bezpieczeństwa i praw osób (np. przymusowa ewakuacja, zamknięcia). Chociaż wiele z tych propozycji zostanie uwzględnionych w dalszych wyjaśnieniach zawartych w przygotowywanych przez Komisję wytycznych dotyczących klasyfikacji systemów AI wysokiego ryzyka, Urząd ds. AI będzie ściśle monitorował wdrażanie systemów AI w obszarze objętym pkt 5 załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji, w szczególności w sytuacjach, w których w odniesieniu do konkretnych systemów AI w załączniku III nie przewidziano odpowiadającego im przypadku wykorzystania stanowiącego wysokie ryzyko. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na gromadzenie danych empirycznych dotyczących rzeczywistych szkód i identyfikowanie wszelkich ewentualnych luk

²³Dotyczy to na przykład propozycji uznania określonych systemów biometrycznych jako systemów wysokiego ryzyka (już uwzględnionych w załączniku III pkt 1).

²⁴Na przykład systemów sztucznej inteligencji przeznaczonych dla dostawców usług internetowych w celu zapewnienia odpowiedniej widoczności audiowizualnych usług medialnych świadczonych w interesie publicznym; niektórych systemów sztucznej inteligencji wykorzystywanych w hodowli zwierząt gospodarskich.

²⁵ Na przykład kwestie podniesione w odniesieniu do konkretnych systemów AI wykorzystywanych w obszarze zatrudnienia oraz do rozpoznawania emocji.

regulacyjnych, które mogłyby uzasadniać zmianę lub uzupełnienie wykazu przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko w załączniku III pkt 5 lub, bardziej ogólnie, nagłówek dotyczącego tego obszaru.

- W nawiązaniu do kwestii podniesionej przez jedno z państw członkowskich (zob. sekcja 3.1 powyżej) powracającym problemem w konsultacjach z zainteresowanymi stronami były **wirtualni asystenci AI i chatboty AI zapewniające wsparcie psychiczne**. Te systemy AI były wskazywane przez zainteresowane strony zarówno w kontekście potencjalnej potrzeby zmiany wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI, jak i przypadków wykorzystania wymienionych w załączniku III. Jak zauważono powyżej, jeżeli takie systemy wywierają wpływ podprogowy, manipulacyjny lub wprowadzający w błąd lub w sposób szkodliwy wykorzystują podatności użytkowników, mogą być objęte zakazami określonymi w art. 5 lit. a) i b) aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Jeżeli są zaprojektowane z wykorzystaniem elementów rozpoznawania emocji, mogą zostać zaklasyfikowane jako systemy wysokiego ryzyka zgodnie z pkt 1 lit. c) załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Zastosowanie mają również obowiązki w zakresie przejrzystości, które mają zapewnić, aby użytkownicy byli świadomi, że wchodzi w interakcję chatbotem AI lub że są poddawani rozpoznawaniu emocji lub podlegają kategoryzacji biometrycznej. Dodatkowo zabezpieczenia przewidziano, w stosownych przypadkach, w akcie o usługach cyfrowych²⁶ i w unijnych przepisach o ochronie danych²⁷. Niemniej jednak w świetle coraz powszechniejszego stosowania wirtualnych asystentów AI i chatbotów AI zapewniających wsparcie psychiczne Komisja uważa za istotne ważne monitorowanie ich rozwoju w nadchodzących latach w celu zebrania dalszych dowodów oraz oceny, czy istniejące ramy prawne są nadal odpowiednie do przeciwdziałania ryzyku, jakie mogą one stwarzać.
- Niektóre zainteresowane strony zaproponowały zaklasyfikowanie **systemów AI wykorzystywanych do odzyskiwania i egzekwowania należności** jako systemów wysokiego ryzyka, wskazując na ich coraz szersze stosowanie przez dostawców energii, usług telekomunikacyjnych i finansowych. Takie systemy AI mogą mieścić się w zakresie obszaru objętego pkt 5 lub 8 załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Komisja będzie nadal monitorować te systemy w celu oceny skali ich

²⁶ Akt o usługach cyfrowych (DSA) zakazuje projektowania manipulacyjnych interfejsów (zwodniczych interfejsów) i zobowiązuje dostawców bardzo dużych platform internetowych i wyszukiwarek internetowych do identyfikowania, oceny i analizowania wszelkiego ryzyka systemowego wynikającego z projektu lub funkcjonowania ich usług i powiązanych z nimi systemów, w tym systemów algorytmicznych (art. 34 DSA). Dostawcy są również zobowiązani do wprowadzenia rozsądnych, proporcjonalnych i skutecznych środków zmniejszających ryzyko, w tym do testowania i dostosowywania swoich systemów algorytmicznych (art. 35 DSA). DSA wymaga również, aby dostawcy platform internetowych dostępnych dla małoletnich wprowadzali odpowiednie i proporcjonalne środki służące zapewnieniu wysokiego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach świadczonych przez siebie usług (art. 28 ust. 1 DSA). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych). Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1.

²⁷ Takie jak zasady przetwarzania danych oraz prawa osób, których dane dotyczą, ustanowione w RODO, które mają zastosowanie w związku z systemem AI, np. wtedy, gdy dane osobowe są wykorzystywane do opracowania systemu AI albo są wprowadzane lub generowane podczas jego stosowania. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

stosowania oraz szkód, jakie mogą powodować, w szczególności w odniesieniu do konsumentów podatnych na zagrożenia.

- Kilka zainteresowanych stron zaproponowało rozszerzenie zakresu pkt 2 załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji, który dotyczy systemów AI wykorzystywanych w obszarze **infrastruktury krytycznej**. Wskazywano, że obszar ten powinien obejmować nie tylko systemy AI działające jako związane z bezpieczeństwem elementy, lecz także szerszy zakres systemów mających zasadnicze znaczenie dla niezawodności i ciągłości funkcjonowania infrastruktury. Biorąc pod uwagę te propozycje, konieczne jest dalsze monitorowanie systemów AI w tym obszarze w celu oceny skali ich stosowania oraz szkód, jakie mogą powodować w praktyce.

3.3. Badania empiryczne: analiza baz danych dotyczących incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI oraz innych źródeł

(47) Na potrzeby niniejszego sprawozdania przeanalizowano również informacje zawarte w odpowiednich bazach danych dotyczących incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI. Badanie źródeł wtórnych przeprowadzono w celu zidentyfikowania niebezpiecznych praktyk i wcześniejszych incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem systemów AI, które to praktyki i incydenty mogą stanowić empiryczne dowody na zmaterializowanie się ryzyka dla zdrowia, bezpieczeństwa i praw podstawowych, istotne dla oceny potrzeby przeglądu. Chociaż badanie empiryczne przeprowadzone w następnej sekcji stanowi dodatkowe źródło mapowania dostępnych danych dotyczących szkód i incydentów zaistniałych w wyniku korzystania z systemów AI, ma ono nieodłączne ograniczenia, biorąc pod uwagę, że przeanalizowane bazy danych dotyczących incydentów nie zawierają pełnych i zweryfikowanych informacji na temat wszystkich incydentów związanych ze sztuczną inteligencją. Wiele incydentów ma również charakter globalny i nie ogranicza się do Europy, a szczegółowe informacje na potrzeby właściwej kategoryzacji incydentów na podstawie aktu w sprawie sztucznej inteligencji nie zawsze są dostępne.

3.3.1. Bazy danych i harmonogram

(48) Główną bazą danych, na której oparto to badanie źródeł wtórnych, był Monitor incydentów i zagrożeń związanych ze sztuczną inteligencją (AIM)²⁸ Organizacji

²⁸ Dostępny pod adresem https://oecd.ai/en/incidents?search_terms=%5B%5D&and_condition=false&from_date=2014-01-01&to_date=2025-05-27&properties_config=%7B%22principles%22:%5B%5D,%22industries%22:%5B%5D,%22harm_types%22:%5B%5D,%22harm_levels%22:%5B%5D,%22harmed_entities%22:%5B%5D%7D&only_threats=false&order_by=date&num_results=20.

Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Jest to ogólnodostępny projekt typu open source, którego celem jest katalogowanie przypadków, w których doszło lub niemal doszło do szkód w wyniku stosowania systemów AI. Baza danych jest oparta na AI i gromadzi informacje o incydentach zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI pochodzące ze źródeł publicznych (głównie z doniesień medialnych). Inną bazą danych, z której korzystała Komisja, było repozytorium ryzyka związanego ze sztuczną inteligencją²⁹ prowadzone przez Massachusetts Institute of Technology (MIT)³⁰. Tę bazę danych wykorzystano przede wszystkim na potrzeby opracowania metodyki analizy incydentów.

- (49) Ze względu na charakter baz danych dotyczących incydentów, w których publikowane są jedynie krótkie opisy zgłoszonych zdarzeń, analizy oparte na tych źródłach były w pewnym zakresie ograniczone. Zwięzłe opisy nie zawsze umożliwiają spójną ocenę charakterystyki incydentów ani ich dokładną kategoryzację zgodnie z ramami metodycznymi zastosowanymi w niniejszym sprawozdaniu, określonymi w sekcji 2.1 powyżej. Ze względu na te ograniczenia w niniejszym sprawozdaniu posłużono się uogólnionymi określeniami ilościowymi (takimi jak „znaczna część” lub „mała część”), zamiast podawania dokładnego odsetka incydentów.
- (50) Aby zapewnić wystarczająco dużo czasu na analizę incydentów, ramy czasowe ograniczono do incydentów zgłoszonych w okresie od 1 stycznia 2024 r. (po zakończeniu negocjacji w sprawie aktu w sprawie sztucznej inteligencji) do 31 maja 2025 r. W tym okresie w Monitorze incydentów i zagrożeń związanych ze sztuczną inteligencją (AIM) OECD zgłoszono łącznie 3 791 incydentów.

3.3.2. Kategoryzacja zgłoszonych incydentów

- (51) Pierwszym etapem analizy była kategoryzacja wszystkich 3 791 zgłoszonych incydentów według sześciu kategorii. Kategorie te obejmowały:
1. incydenty nieobjęte zakresem stosowania aktu w sprawie sztucznej inteligencji;
 2. incydenty, które prawdopodobnie są objęte załącznikiem I do aktu w sprawie sztucznej inteligencji;
 3. incydenty, które prawdopodobnie są objęte art. 50 aktu w sprawie sztucznej inteligencji;
 4. incydenty, które stwarzają hipotetyczne ryzyko, ale w momencie zgłoszenia nie doprowadziły do żadnej szkody;
 5. incydenty, które są (lub mogą być) objęte art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji oraz

²⁹ Dostępne pod adresem: <https://airisk.mit.edu/>.

³⁰ Repozytorium składa się z trzech części: (i) bazy danych dotyczących ryzyka związanego z AI; (ii) systematyki przyczynowej ryzyka związanego z AI (klasyfikującej to, w jaki sposób, kiedy i dlaczego dochodzi do wystąpienia ryzyka związanego z AI) oraz (iii) systematyki ryzyka związanego z AI w danej dziedzinie (w ramach systematyki klasyfikuje się rodzaje takiego ryzyka według 7 obszarów (np. „mylna informacja”) oraz 24 podobszarów (np. „nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje”).

6. incydenty, które są (lub mogą być) objęte załącznikiem III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji.

(52) Chociaż uwzględniono kategorie 1–4 w celu lepszego zrozumienia ogólnego obrazu incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem AI, dalszej analizie – zgodnie z metodyką zastosowaną na potrzeby niniejszego sprawozdania i wyżej wymienionymi kryteriami (sekcja 2.1) – poddano jedynie incydenty należące do kategorii 5 i 6.

(53) Analiza wykazała, że prawie połowa wszystkich zgłoszonych incydentów w odpowiednim okresie pozostawała poza zakresem stosowania aktu w sprawie sztucznej inteligencji lub była w wystarczającym stopniu objęta innymi instrumentami UE³¹. Ponadto około 10 % zgłoszonych incydentów prawdopodobnie podlegało załącznikowi I do aktu w sprawie sztucznej inteligencji³² i w związku z tym można oczekiwać, że zostaną one złagodzone po rozpoczęciu stosowania odpowiednich przepisów tego aktu. Wydaje się, że część zgłoszonych incydentów jest objęta art. 50 aktu w sprawie sztucznej inteligencji³³, i również w tym przypadku można oczekiwać, że zostaną one złagodzone po rozpoczęciu stosowania tej części aktu. Ponadto niektóre ze zgłoszonych incydentów były incydentami hipotetycznymi i w związku z tym zostały wyłączone z dalszej analizy, która ograniczała się do rzeczywistych szkód, które wystąpiły lub z uzasadnionym prawdopodobieństwem mogły wystąpić w wyniku danego incydentu.

(54) Około 30 % zgłoszonych incydentów Komisja uznała za istotne pod kątem przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Około dwóch trzecich tych incydentów albo wchodziło w zakres art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, albo zostało uznane za wystarczająco istotne, aby uzasadnić ocenę, czy spełniają kryteria włączenia do wykazu zakazanych praktyk w zakresie AI (sekcja 2.1.1 powyżej). Pozostała część, tj. jedna trzecia incydentów wytypowanych do bardziej szczegółowej analizy, prawdopodobnie mieściła się w obszarach wysokiego ryzyka wymienionych w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji³⁴. Należało jednak sprawdzić, czy incydenty te uwzględniono w przypadkach wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko wymienionych obecnie w załączniku III, a jeżeli nie – czy spełniają kryteria włączenia do załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji (kryteria omówione w sekcji 2.1.2 powyżej).

3.3.3. Ocena incydentów wytypowanych do dalszej analizy

(55) Drugi etap analizy obejmował ocenę, czy 30 % zgłoszonych incydentów, uznanych za istotne z punktu widzenia bardziej szczegółowej analizy, było objętych zakazami

³¹ Incydenty te dotyczyły zasadniczo kwestii, które są objęte innymi odpowiednimi przepisami UE, takich jak naruszenia ochrony danych osobowych, które to naruszenia uregulowano w RODO. Ponadto wiele z tych incydentów dotyczyło sporów o prawa autorskie, regulowanych przez takie instrumenty jak unijne prawo autorskie. Duża część incydentów należała z obszarów objętych kompetencjami państw członkowskich, takich jak wykorzystanie AI w zastosowaniach wojskowych.

³² Takie incydenty dotyczyły przede wszystkim szkód wynikających ze stosowania AI w wyrobach medycznych lub w pojazdach autonomicznych.

³³ Incydenty te odnosiły się do deepfake'ów pozbawionych odpowiednich znaków wodnych lub innych środków zapewniających przejrzystość.

³⁴ Najczęściej incydenty te dotyczyły wykorzystania AI w identyfikacji biometrycznej w kontekście egzekwowania prawa, zarządzania kontrolą graniczną, świadczenia usług kluczowych, instytucji edukacyjnych i zawodowych, a także w administrowaniu wymiarem sprawiedliwości i procesami demokratycznymi.

określonymi w art. 5 lub przypadkami wykorzystania wymienionymi w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Jeżeli nie, dalsza ocena miała na celu określenie ewentualnej potrzeby zmiany tych przepisów poprzez dodanie lub usunięcie odpowiednich przypadków wykorzystania.

Incydenty potencjalnie objęte zakazanymi praktykami w zakresie AI wymienionymi w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji

(56) Jeżeli chodzi o incydenty, które mogą wchodzić w zakres zakazów określonych w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, część ocenianych przypadków wydawała się już być objęta tym przepisem³⁵. Niektórych incydentów nie można było uznać za objęte zakazami określonymi w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji ani z nich wyłączone ze względu na brak wystarczających informacji pozwalających na dokonanie konkretnej oceny.

(57) Komisja zidentyfikowała jednak znaczną liczbę incydentów, które mogły odnosić się do zakazanych praktyk określonych w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji lub stanowić praktyki o podobnym charakterze, wywołujące szczególnie szkodliwe i stanowiące nadużycie skutki, a które nie zostały jednoznacznie objęte tym przepisem. Incydenty te oceniono zgodnie z kryteriami omówionymi w sekcji 2.1.1 powyżej. W wyniku tej analizy Komisja wskazała następujące obszary:

- Systemy sztucznej inteligencji przeznaczone lub zdolne do generowania **bez zgody deepfake’ów nagich wizerunków i o wyraźnym seksualnym charakterze**, przedstawiających rzeczywiste osoby, w tym małoletnich. Komisja przeanalizowała, czy istniejące zakazy dotyczące systemów sztucznej inteligencji, które stosują celowe techniki manipulacyjne lub wprowadzające w błąd (art. 5 ust. 1 lit. a) aktu w sprawie sztucznej inteligencji) lub wykorzystują słabość osób ze względu na ich wiek, niepełnosprawność lub szczególną sytuację społeczną lub ekonomiczną (art. 5 ust. 1 lit. b)) wyrządzające poważną szkodę, mogą obejmować systemy sztucznej inteligencji wytwarzające materiały przedstawiające niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych oraz generowane bez zgody obrazy o wyraźnym seksualnym charakterze. Komisja stwierdza, że praktyki te nie są objęte art. 5 ust. 1 lit. a) ani b) aktu w sprawie sztucznej inteligencji, ponieważ nie stosują manipulacji względem dzieci i ofiar, aby nakłonić je do szkodliwych zachowań.
- Systemy AI **ułatwiające oszustwa i nadużycia finansowe** mogą być objęte art. 5 ust. 1 lit. a) i b) aktu w sprawie sztucznej inteligencji, jeżeli spełnione są warunki określone w tych przepisach, w tym próg poważnej szkody finansowej. Wymaga to również wykazania wiarygodnego związku przyczynowego między szkodą finansową, która wystąpiła lub z uzasadnionym prawdopodobieństwem może wystąpić, a wykorzystaniem systemu AI (np. deepfake’a podszywającego się pod członka rodziny). Komisja uznaje za istotne ocenienie, w jaki sposób zmienia się praktyka państw członkowskich w odniesieniu do interpretacji wymogu dotyczącego poważnych szkód finansowych oraz w jaki sposób wpłynie to na objęcie takich szkodliwych i

³⁵ Takie incydenty, które mogły podlegać art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji, dotyczyły szerokiego zakresu zagadnień, takich jak identyfikacja biometryczna w czasie rzeczywistym lub rozpoznawanie emocji w środowisku pracy.

oszukiwanych praktyk w zakresie AI zakazami określonymi w art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji.

Incydenty związane z przypadkami wykorzystania stanowiącymi wysokie ryzyko określonymi w załączniku III

(58) Analiza incydentów mieszczących się w obszarach wysokiego ryzyka wymienionych w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji wykazała, że znaczna ich część była już prawdopodobnie objęta szczególnymi przypadkami wykorzystania wymienionymi w tym załączniku³⁶. Ponadto część zgłoszonych incydentów oceniono jako niestwarzające ryzyka szkody równoważnego ryzyku związanemu z przypadkami wykorzystania już ujętymi w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji³⁷. Niewielkiej części incydentów nie można było jednoznacznie zaklasyfikować ze względu na brak wystarczających informacji.

(59) Znaczną liczbę incydentów zaklasyfikowano jako mieszczące się w obszarach wymienionych w załączniku III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji; nie były one jednak jednoznacznie objęte konkretnymi przypadkami wykorzystania obecnie w nim określonymi. Incydenty te oceniono na podstawie kryteriów omówionych w sekcji 2.1.2 powyżej. W wyniku analizy wskazano następujące obszary wymagające dalszego monitorowania i gromadzenia danych:

- Znaczna liczba incydentów dotyczyła **politycznych kampanii dezinformacyjnych**, które tematycznie wchodzą w zakres obszaru wymiaru sprawiedliwości i procesów demokratycznych wymienionych w załączniku III pkt 8, ale nie są jednoznacznie ujęte w wymienionych tam przypadkach wykorzystania. Kampanie te w dużej mierze dotyczyły filmów i obrazów typu deepfake, a ryzyko z nimi związane już w pewnym stopniu uwzględniono w art. 50 aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Ponadto część takich systemów AI może być objęta zakazami określonymi w art. 5 ust. 1 lit. a) lub b) aktu w sprawie sztucznej inteligencji, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tym akcie. Co więcej, niektóre kwestie związane z dezinformacją polityczną

³⁶ Incydenty w obszarze biometrii (załącznik III pkt 1) dotyczyły często systemów AI wykorzystywanych w kamerach monitorujących służących do zdalnego rozpoznawania twarzy w celu identyfikacji podejrzanych. W obszarze zatrudnienia zidentyfikowane incydenty dotyczyły systemów AI wykorzystywanych do optymalizacji procesów zatrudniania i zwalniania pracowników, takich jak automatyczne przetwarzanie przeszukiwanie życiorysów lub nadzór nad pracownikami na platformach wykorzystywanych w miejscu pracy. W obszarze dostępu do usług kluczowych i korzystania z nich zgłaszane incydenty często dotyczyły stosowania algorytmów opartych na AI do oznaczania osób otrzymujących dodatki mieszkaniowe jako potencjalnych sprawców nadużyć, co prowadziło do nieuzasadnionych postępowań wyjaśniających i naruszeń praw. Jeżeli chodzi o obszar egzekwowania prawa, istotne incydenty obejmowały wykorzystanie sztucznej inteligencji do oceny ryzyka, na jakie narażone są ofiary przemocy domowej. W przypadku zarządzania kontrolą graniczną istotne incydenty dotyczyły śledzenia migrantów oraz identyfikacji ich twarzy za pomocą kamer.

³⁷ Szereg incydentów obejmował również wykorzystywanie kamer opartych na AI do wykrywania wykroczeń drogowych lub monitorowania zagęszczenia tłumu w celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas wydarzeń publicznych. Takie zastosowania AI należą do obszaru egzekwowania prawa; nie wydają się jednak stwarzać ryzyka szkody lub ryzyka niepożądanego wpływu równoważnego ryzyku szkody lub niepożądanego wpływu, jakie stwarzają systemy AI wysokiego ryzyka wymienione już w załączniku II pkt 6, lub od niego większego. Wynika to głównie z faktu, że zazwyczaj dotyczą one wykroczeń o charakterze administracyjnym, w związku z czym stosowanie tych systemów stanowi mniejszą ingerencję, niż gdy dotyczy to przestępstw, lub są wykorzystywane do zapewnienia bezpieczeństwa bez bezpośredniego wpływu na prawa podstawowe. W związku z tym takie przypadki wykorzystania AI nie wymagają obecnie zmiany załącznika III.

uregulowano w akcie o usługach cyfrowych oraz w rozporządzeniu w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej³⁸. Dalsze środki i inicjatywy przewidziano w niedawno przyjętym komunikacie w sprawie europejskiej tarczy demokracji³⁹. Komisja dokona dalszej oceny i doprecyzuje w przygotowywanych wytycznych dotyczących klasyfikacji systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, czy część takich praktyk w zakresie AI można sklasyfikować jako systemy AI mające na celu wpływanie na wynik wyborów lub referendum lub na zachowania wyborcze osób fizycznych podczas głosowania w wyborach lub referendach.

Wnioski

- (60) Niniejsze sprawozdanie sporządziła Komisja i skierowano je do Parlamentu Europejskiego i Rady w celu wypełnienia obowiązków Komisji określonych w art. 112 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Ustalenia zawarte w niniejszym sprawozdaniu przedkłada się tym instytucjom do rozpatrzenia.
- (61) Po przeprowadzeniu oceny z zastosowaniem obiektywnej i partycypacyjnej metodyki na potrzeby przeglądu wymaganego na podstawie art. 112 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji Komisja zauważa i dalej analizuje potencjalną lukę regulacyjną w odniesieniu do systemów sztucznej inteligencji generujących materiały przedstawiające niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych i wytwarzających bez zgody treści intymne, które nie są zakazane na mocy art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Ponieważ przepisy aktu w sprawie sztucznej inteligencji dotyczące zakazanych praktyk w zakresie AI weszły w życie 2 lutego 2025 r., a przepisy dotyczące ich egzekwowania nie mają jeszcze zastosowania, ocena innych praktyk w zakresie AI, które są szczególnie szkodliwe i stanowią nadużycie oraz są sprzeczne z wartościami i prawami podstawowymi UE, znajduje się nadal na wczesnym etapie oraz brak jest praktycznego doświadczenia związanego ze stosowaniem tych zakazów. Bardziej pogłębiona ocena stosowania art. 5 aktu w sprawie sztucznej inteligencji stanie się możliwa dopiero po upływie co najmniej roku od rozpoczęcia stosowania zakazów, gdy zaczną być widoczne wspólne wyzwania lub luki regulacyjne. Podobnie ocena funkcjonowania przepisów dotyczących systemów AI wysokiego ryzyka oraz identyfikacja ewentualnych potencjalnych luk w zakresie stosowania takich systemów, które stwarzają wysokie ryzyko szkody dla zdrowia i bezpieczeństwa lub praw podstawowych, będą ułatwione po opublikowaniu wytycznych Komisji dotyczących klasyfikacji systemów AI wysokiego ryzyka oraz po zdobyciu praktycznego doświadczenia. Oczekuje się również, że piaskownice regulacyjne ustanowione zgodnie z aktem w sprawie sztucznej inteligencji będą służyć jako mechanizm uczenia się działań regulacyjnych i gromadzenia dowodów, które pomogą w identyfikacji

³⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/900 z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej. Dz.U. L, 2024/900, 20.3.2024.

³⁹ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Europejska tarcza demokracji: wspieranie silnych i odpornych demokracji. Bruksela, dnia 12 listopada 2025 r. JOIN(2025) 791 final.

potencjalnych luk regulacyjnych i wyzwań dotyczących interpretacji. Na podstawie zebranych dowodów i oceny przeprowadzonej w niniejszym sprawozdaniu Komisja wskazała jednak konkretne systemy sztucznej inteligencji do monitorowania i dalszej analizy w kolejnych przeglądach.

- (62) W nadchodzących latach zachęca się organy nadzoru rynku sprawujące nadzór nad stosowaniem aktu w sprawie sztucznej inteligencji do rozważenia, czy zakazy określone w art. 5 tego aktu w wystarczającym stopniu obejmują szkodliwe i konkretne zastosowania o wysokim potencjale niewłaściwego wykorzystania, z wykorzystaniem praktycznych doświadczeń zdobytych w ramach nadzoru i egzekwowania przepisów. Podobnie, po rozpoczęciu stosowania przepisów dotyczących systemów AI wysokiego ryzyka i uruchomieniu mechanizmów egzekwowania, szczególną uwagę należy zwrócić na systemy AI, które mogą wchodzić w zakres jednego z obszarów wymienionych w załączniku III, ale nie zostały wyraźnie wskazane w obowiązującym wykazie przypadków wykorzystania stanowiących wysokie ryzyko. Działania te zapewnią oparty na dowodach wkład do przyszłych sprawozdań Komisji przyjmowanych na podstawie art. 112 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji i pomogą Komisji w ocenie, czy zakres art. 5 i załącznika III do aktu w sprawie sztucznej inteligencji pozostaje adekwatny z upływem czasu, torując tym samym drogę do opartego na rzetelnych informacjach, obiektywnego i opartego na dowodach przeglądu oraz ewentualnej zmiany odpowiednich przepisów aktu w sprawie sztucznej inteligencji.
- (63) Zgodnie z art. 112 ust. 1 aktu w sprawie sztucznej inteligencji wykaz zakazanych praktyk w zakresie AI określony w art. 5 tego aktu oraz wykaz przypadków wykorzystania systemów wysokiego ryzyka określony w załączniku III do tego aktu podlegają corocznemu przeglądowi do końca okresu przekazania uprawnień określonego w art. 97 tego aktu. Kolejna ocena Komisji na podstawie art. 112 aktu w sprawie sztucznej inteligencji ma zatem zostać przeprowadzona w 2026 r., a po jej zakończeniu Komisja opublikuje swoje ustalenia w sprawozdaniu.
- (64) Aby zapewnić spójne i systematyczne gromadzenie odpowiednich danych przed oceną w 2026 r., Komisja zamierza koordynować bieżące działania w zakresie monitorowania na szczeblu krajowym i unijnym. W tym celu Urząd ds. AI będzie współpracował z Europejską Radą ds. Sztucznej Inteligencji i z właściwymi organami krajowymi państw członkowskich, a także – w stosownych przypadkach – będzie korzystał z istniejących ram współpracy krajowych punktów kontaktowych w odpowiednich obszarach. Szczególną uwagę poświęci się obszarom wskazanym do dalszego monitorowania i gromadzenia dowodów określonym w niniejszym sprawozdaniu. Jednocześnie prowadzone będzie monitorowanie postępów technologicznych, a także potencjalnych istotnych zmian w wykorzystaniu systemów AI, ich skutków oraz pojawiającego się ryzyka.
- (65) Przy ocenie, czy istniejące przepisy UE odpowiednio uwzględniają ryzyko związane z AI, po rozpoczęciu egzekwowania aktu w sprawie sztucznej inteligencji i zdobyciu praktycznego doświadczenia analiza obejmie sposób, w jaki akt ten współdziała z innymi ramami UE i uzupełnia je w zakresie przeciwdziałania ryzyku dla zdrowia, bezpieczeństwa i praw podstawowych. Szczególną uwagę poświęci się spójności oraz praktycznemu powiązaniu między aktem w sprawie sztucznej inteligencji a takimi instrumentami jak akt o usługach cyfrowych, akt w sprawie zarządzania danymi, rozporządzenie w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej, a także dorobkiem prawnym UE w

zakresie ochrony konsumentów i swobodnego przepływu towarów. Taka analiza powinna prowadzić do ustalenia, w jakim stopniu przepisy horyzontalne, obowiązki sektorowe, mechanizmy zarządzania danymi i zabezpieczenia dotyczące produktów łącznie ograniczają odpowiednie ryzyko, co umożliwi ocenę, czy konieczna jest dalsza interwencja regulacyjna.